

**Kamer
van Volksvertegenwoordigers**

ZITTING 1961-1962.

17 JULI 1962.

WETSONTWERP

waarbij de toepassing van de wetten op de vergoedingspensioenen wordt uitgebreid tot de gevolgen van sommige schadelijke feiten die zich hebben voorgedaan op het grondgebied van de Republiek Kongo (Leopoldstad), van Rwanda en van Burundi.

VERSLAG

NAMENS

DE COMMISSIE VOOR DE FINANCIEN (1),
UITGEBRACHT DOOR DE HEER FIMMERS.

DAMES EN HEREN,

Onderhavig wetsontwerp maakte het voorwerp uit van een grondige bespreking in de Senaatscommissie voor de Financiën. De draagwijdte alsmede de werkingsfeer van het ontwerp werden duidelijk omschreven in het verslag van de heer Senator De Baeck (Senaat, *Stuk* n° 245, 1961-1962). Nadere gegevens werden verder nog verstrekt tijdens de openbare vergadering in de Senaat (*Handelingen van de Senaat* dd. 21 juni 1962).

Ingevolge het indienen van een reeks amendementen en met het oog op een vlot verloop der werkzaamheden, leek het de Minister, adjunct voor Financiën, evenwel nuttig nogmaals de draagwijdte van onderhavig ontwerp bondig toe te lichten.

(1) Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer Martel.

A. — Leden : de heren De Saeger, De Staercke, Eeckman, Fimmers, Kiebooms, Lavens, Meyers, Michel, Parisis, Saint-Remy, Scheyven. — Boeykens, Boutet, Cools, Denis, De Sweemer, Detiège, Gelders, Martel, Nazé, Paque (Simon). — De Clercq, Grootjans.

B. — Plaatsvervangers : de heren Discry, Eyskens, Gillès de Pélichy, Herbiel, Posson, Van den Daele. — Bary, Sebrechts, Toubeau, Van Acker (Fr.), Vercauteren. — Piron.

Zie :

389 (1961-1962) :

— Nr 1 : Ontwerp door de Senaat overgezonden.

— Nr 2 en 3 : Amendementen.

**Chambre
des Représentants**

SESSION 1961-1962.

17 JUILLET 1962.

PROJET DE LOI

étendant l'application des lois sur les pensions de réparation aux conséquences de certains faits dommageables survenus sur les territoires de la République du Congo (Léopoldville), du Rwanda et du Burundi.

RAPPORT

FAIT AU NOM
DE LA COMMISSION DES FINANCES (1),
PAR M. FIMMERS.

MESDAMES, MESSIEURS,

Le présent projet de loi a fait l'objet d'une discussion approfondie à la Commission des Finances du Sénat. La portée et le champ d'application du projet ont été clairement indiqués dans le rapport de M. le Sénateur De Baeck (Sénat, Doc. n° 245, 1961-1962). D'autres éléments ont été fournis en outre en séance publique du Sénat (*Annales du Sénat* du 21 juin 1962).

A la suite du dépôt d'une série d'amendements et en vue de faciliter le déroulement des travaux, le Ministre, adjoint aux Finances, a toutefois estimé utile d'exposer une fois de plus la portée du présent projet.

(1) Composition de la Commission :

Président : M. Martel.

A. — Membres : MM. De Saeger, De Staercke, Eeckman, Fimmers, Kiebooms, Lavens, Meyers, Michel, Parisis, Saint-Remy, Scheyven. — Boeykens, Boutet, Cools, Denis, De Sweemer, Detiège, Gelders, Martel, Nazé, Paque (Simon). — De Clercq, Grootjans.

B. — Suppléants : MM. Discry, Eyskens, Gillès de Pélichy, Herbiel, Posson, Van den Daele. — Bary, Sebrechts, Toubeau, Van Acker (Fr.), Vercauteren. — Piron.

Voir :

389 (1961-1962) :

— N° 1 : Projet transmis par le Sénat.

— N° 2 et 3 : Amendements.

Uiteenzetting van de Minister, adjunct voor Financiën.

Het huidig ontwerp strekt ertoe het voordeel van de gecoördineerde wetten op de vergoedingspensioenen uit te breiden tot de Belgen, burgers of militairen, die tijdens een actie tot bescherming, redding of evacuatie in Kongo, Rwanda of Burundi het slachtoffer zijn geworden hetzij van kwetsuren of ongevallen hetzij van traumatismen ten gevolge van mishandelingen door de autochtone bevolking.

Een actieve deelname aan de gebeurtenissen die zich in Kongo na 1 juli 1960 voordeden is dus noodzakelijk, zo men van het voordeel van het ontwerp wil genieten. Het moet derhalve voor iedereen duidelijk zijn dat het ontwerp uitgaat van en gesteund is op een strikt parallelisme met onze wetgeving inzake vergoedingspensioenen.

Waar onze wetgeving terzake eertijds en uitsluitend toepasselijk was op de militaire oorlogsslachtoffers *stricto sensu*, werd het voordeel ervan na de eerste wereldoorlog uitgebreid o.m. tot sommige burgers die in oorlogstijd gemobiliseerd werden alsmede tot de gewapende verzetslieden aangesloten bij de erkende verzetsgroeperingen. Deze assimilatie ging zelfs zover dat men er uiteindelijk toe kwam het voordeel van de wetgeving op de oorlogsgetroffenen eveneens toe te kennen aan individuele verzetslieden, die tijdens de oorlogsgebeurtenissen hulp geboden hadden aan het Belgisch leger of aan de geallieerden.

De wetgever heeft nooit verder willen gaan. Zo weigerde hij steeds de wetgeving op de vergoedingspensioenen uit te breiden tot burgers of ambtenaren die door bombardementen getroffen werden. Een actieve deelname aan de oorlogsgebeurtenissen lijkt dus wel de hoofdvereiste te zijn.

Het is dus van uit dit perspectief dat het huidig ontwerp moet worden bekeken. Amendementen die afwijken van hogervernoemde precedenten kunnen derhalve niet in aanmerking worden genomen, zo niet zou men onvermijdelijk een totale ontreddering van onze wetgeving inzake vergoedingspensioenen veroorzaken.

Door de vorige Regering werd een ontwerp ingediend (*Kamer, Stuk n° 644/1, 1959-1960*) dat ertoe strekte, mits naleving van bepaalde voorwaarden, de uitkering te verzekeren van een vergoedingspensioen aan de militairen van het moederlandse leger, die in Kongo of in Rwanda-Burundi gelegerd waren. Voor de toepassing van dit ontwerp kwamen eveneens in aanmerking de Belgische officieren en onderofficieren van de weermacht van voormalig Belgisch Kongo.

Getoetst aan de gebeurtenissen die zich in Kongo afspeelden, bleek het echter alras dat het ontwerp niet beantwoordde aan het beoogde doel. Tijdens reddingsoperaties gebeurde het immers dat twee personen het leven verloren, waarvan de ene militair en de andere ambtenaar was. Welnu volgens het oorspronkelijk ontwerp zou alleen de weduwe van de eerste aanspraak hebben kunnen maken op het voordeel van de wet, terwijl de weduwe van de ambtenaar terzake eenvoudig niet in aanmerking kwam.

De wet diende derhalve uitgebreid te worden opdat ze toepasselijk zou kunnen gemaakt worden op ieder Belgische burger, welke ook zijn hoedanigheid weze, die tijdens een actie tot bescherming, redding of evacuatie van personen (ook vreemdelingen dus) lichamelijke schade heeft geleden.

Deze uitbreiding ten overstaan van het eerste ontwerp terzake doet geenszins afbreuk aan de principes die aan onze wetgeving ten gronde liggen. Een actieve deelname aan de gebeurtenissen blijft immers de hoofdvooraarde. Waar deze niet vorhanden is, zal het ontwerp niet toepasselijk zijn.

Exposé du Ministre, adjoint aux Finances.

Le présent projet a pour but d'étendre le bénéfice des lois coordonnées sur les pensions de réparation aux civils ou militaires belges qui, au cours d'une action au Congo, au Rwanda ou au Burundi, tendant à la protection, au sauvetage ou à l'évacuation, ont été victimes soit de blessures ou d'accidents, soit de traumatismes résultant de sévices exercés par les autochtones.

Une participation active aux événements qui se sont déroulés au Congo après le 1er juillet 1960 est donc requise en vue de pouvoir bénéficier des dispositions du projet. Chacun doit dès lors se rendre compte que le projet tend à réaliser un parallélisme étroit avec notre législation en matière de pensions de réparation.

Alors que notre législation en la matière ne s'appliquait antérieurement qu'aux invalides de guerre militaires au sens strict du mot, l'avantage en a été étendu après la deuxième guerre mondiale, entre autres à certains civils mobilisés en temps de guerre ainsi qu'aux résistants armés affiliés à des groupements de résistance reconnus. Cette assimilation a même été poussée si loin qu'on en est finalement arrivé à accorder l'avantage de la législation sur les victimes de la guerre également aux résistants individuels qui, durant la guerre, avaient fourni de l'aide à l'armée belge ou aux alliés.

Le législateur n'a jamais voulu aller plus loin. C'est ainsi qu'il a toujours refusé d'étendre la législation sur les pensions de réparation aux civils ou aux fonctionnaires victimes de bombardements. Une participation active aux événements de la guerre semble donc bien être la condition principale.

C'est donc de ce point de vue qu'il convient de considérer le présent projet. Des amendements qui s'écartent des précédents précités ne peuvent en conséquence être pris en considération; sinon, notre législation en matière de pensions de réparation risquerait d'être complètement bouleversée.

Le Gouvernement précédent avait déposé un projet (*Chambre, Doc. n° 644/1, 1959-1960*) tendant à assurer, moyennant l'observation de certaines conditions, le paiement d'une pension de réparation aux militaires de l'armée métropolitaine stationnés au Congo ou au Rwanda-Urundi. Les officiers et sous-officiers belges de la Force Publique de l'ex-Congo belge entraient également en considération pour l'application de ce projet.

Les faits qui se sont produits au Congo ont cependant vite révélé que le projet ne répondait pas au but envisagé. Durant les opérations de sauvetage, il s'est en effet présenté que deux personnes ont perdu la vie, l'une ayant la qualité de militaire, l'autre de fonctionnaire. Selon le projet initial, ce n'est que la veuve du premier qui aurait pu prétendre à l'avantage de la loi, tandis que la veuve du fonctionnaire n'entrait tout simplement pas en ligne de compte.

Il fallait, dès lors, étendre la loi pour permettre de la rendre applicable à chaque citoyen belge, quelle que soit sa qualité, qui, au cours d'une action tendant à la protection, au sauvetage ou à l'évacuation de personnes (donc également d'étrangers) a subi des dommages physiques.

Cette extension par rapport au premier projet sur la matière ne porte nullement atteinte aux principes qui sont à la base de notre législation. Une participation active aux événements reste d'ailleurs la condition essentielle. Si celle-ci n'est pas remplie, le projet n'est pas d'application.

Indien men het parallelisme met onze wetgeving logisch wil doortrekken, hebben wij in laatstgenoemde onderstelling immers te doen met zogenaamde « burgerlijke oorlogsslachtoffers » waarvan het statuut anders is en waarvoor het Departement van Volksgezondheid bevoegd is.

Bij gebrek aan actieve deelname aan de gebeurtenissen, zullen de voordelen van het ontwerp dus niet kunnen ingeroepen worden. Het ontwerp zal evenmin toepasselijk zijn op personen die de Belgische nationaliteit niet hebben. Moest dit wel het geval zijn dan zou men onvermijdelijk op het internationale vlak voor onoplosbare problemen komen te staan. Men dient immers rekening te houden met de eventuele verantwoordelijkheid die de Kongolese Staat of de U.N.O. zou te dragen hebben wanneer tijdens een reddings- of evacuatieoperatie vreemdelingen lichame-lijke schade hebben opgelopen.

Algemene besprekking.

Een lid vindt het normaal dat men niet meer doet dan bepaald is in de gecoördineerde wetten op de vergoedings-pensioenen. Het ontwerp doet echter minder, wat zijn inziens niet is gewettigd. Bij nader inzien van de tekst, is dit nochtans het geval. Het bewijs hiervan zal hij trachten te geven tijdens de artikelsgewijze besprekking.

De tekst vertoont trouwens niet alleen leemten, doch hij is tevens onnauwkeurig opgesteld. Zijn amendementen trachten hieraan te verhelpen.

Een ander lid zou graag het aantal slachtoffers willen kennen die van het voordeel van het besproken ontwerp zullen genieten.

Volgens de Minister, adjunct voor Financiën, zou op grond van bepaalde gegevens het aantal slachtoffers van de gebeurtenissen die zich in Congo na 1 juli 1960 voordeden, in het algemeen zowat 113 bedragen, waarvan wel te verstaan slechts 30 à 40 % in aanmerking zouden kunnen komen voor een zogenaamd vergoedingspensioen. De overige zouden normaal tot de categorie van de « burgerlijke oorlogsslachtoffers » behoren. Zoals reeds gezegd valt het vraagstuk inzake het pensioen van deze slachtoffers buiten het raam van het besproken ontwerp. De regeling ervan behoort tot de bevoegdheid van de Minister van Volksgezondheid waarmee de Minister, adjunct voor Financiën op aandringen van een lid, beloofd contact te zullen opnemen.

Volgens een derde comisssielid zullen de amendementen van de heer Saintrain (Stuk nr 389/2) slechts een geringe financiële weerslag hebben. Het doel ervan is zuiver technisch.

Hetzelfde lid maakt van de gelegenheid gebruik om te vragen hoever de besprekkingen gevorderd zijn in verband met de schadeloosstelling van diegenen die het slachtoffer zijn geworden van de U.N.O.- strijdmachten. Om een duidelijk antwoord te krijgen, is hij zinnens deze vraag te herhalen tijdens de openbare besprekking, ofschoon hij er zich rekenschap van geeft dat deze kwestie niets met het besproken ontwerp te maken heeft.

Besprekking van de artikelen.

Eerste artikel.

Dit artikel bepaalt enerzijds de periode gedurende welke de tekst van toepassing zal zijn, te weten tussen 1 juli 1960 en de data die bij koninklijk besluit zullen worden vastgesteld.

Dans cette dernière hypothèse --- et s'il faut respecter logiquement jusqu'au bout le parallélisme avec notre législation --- il ne s'agit d'ailleurs que de prétendues « victimes civiles de la guerre » dont le statut est tout différent et qui dépendent du département de la Santé Publique.

A défaut de participation active aux événements, on ne pourra prétendre aux avantages prévus dans le projet. En outre, le projet ne sera pas applicable aux personnes qui ne possèdent pas la nationalité belge. Dans le cas contraire, des problèmes insolubles surgiraient inévitablement sur le plan international. Il convient d'ailleurs de tenir compte de la responsabilité éventuelle de l'Etat congolais ou de l'O.N.U. lorsque des étrangers encourent des dommages physiques pendant une opération de sauvetage ou d'évacuation.

Discussion générale.

Un membre estime qu'il est normal de ne pas aller au-delà des dispositions des lois coordonnées sur les pensions de réparation. Mais le projet a une portée beaucoup moindre, ce qui, à son avis, est injustifié. Un examen approfondi du texte révèle qu'il en est pourtant ainsi. Le membre tentera d'en fournir la preuve au cours de l'examen des articles.

D'ailleurs, ce texte ne présente que des lacunes; il est également imprécis. Par ses amendements, le membre tentera d'y remédier.

Un autre membre aimeraient connaître le nombre des victimes qui bénéficieront des avantages prévus dans le projet.

Selon le Ministre, adjoint aux Finances, le nombre des victimes des événements qui se sont produits après le 1er juillet 1960 au Congo, s'élèverait, d'après certaines données, à environ 113 au total dont, bien entendu, 30 à 40 % seulement pourraient prétendre à une pension dite de réparation. Les autres feraient normalement partie de la catégorie des « victimes civiles de la guerre ». Comme déjà dit précédemment, le problème de la pension de ces victimes sort du cadre du projet en discussion. Sa solution dépend du Ministre de la Santé Publique avec lequel le Ministre, adjoint aux Finances, sur l'insistance d'un membre, a promis de se mettre en rapport.

Un troisième membre de la Commission estime que les amendements de M. Saintrain (Doc. n° 389/2) n'auront qu'une répercussion financière assez minime. Leur but est d'ordre purement technique.

Le même membre profite de l'occasion pour se renseigner sur l'état des négociations relatives au dédommagement des victimes des forces de l'O.N.U. Désirant une réponse claire, il a l'intention de répéter sa question en séance publique, bien qu'il se rende compte du fait que cette question n'a rien à voir avec le projet en discussion.

Examen des articles.

Article premier.

Cet article détermine, d'une part, la période pendant laquelle le texte sera d'application, à savoir celle qui s'étend du 1er juillet 1960 aux dates qui seront fixées par arrêté royal.

Anderzijds beperkt het artikel het toepassingsveld tot de gebieden van de Republiek Congo (Leopoldstad), van Rwanda en van Burundi.

Dit betekent dus dat het ontwerp ook toepasselijk zal zijn op de schadelijke feiten die zich hebben voorgedaan op het grondgebied van Katanga. De vermelding tussen haakjes van de hoofdstad « Leopoldstad » is noodzakelijk, ten einde verwarring te voorkomen met het voormalig Frans Equatoriaal Afrika, dat thans eveneens de benaming « Republiek Congo » draagt.

**

Het eerste artikel wordt eenpartig aangenomen.

Art. 2.

Onderhavig artikel duidt als rechthebbenden aan de personen van Belgische nationaliteit. Het bepaalt de aard van de schadelijke feiten en preciseert de omstandigheden, waarin zij zich hebben moeten voordoen. Artikel 2 bepaalt tevens dat de toegekende invaliditeitspensioenen berekend zullen worden op grond van het voor de oorlogsgewetsten voorziene bedrag.

Dit artikel is dus heel wat ruimer dan artikel 3 dat op de militairen alleen doelt. Een Belgisch officier die dus tijdens een reddingsoperatie gekwetst werd zal dus artikel 2 kunnen inroepen, zo hij niet in bevolen dienst heeft gehandeld.

**

Amendement van de heer Saintrain (Stuk n° 389/2).

Dit amendement strekt ertoe de tekst van dit artikel te vervangen door wat volgt :

« Het voordeel van de gecoördineerde wetten op de vergoedingspensioenen wordt uitgebreid tot de personen van Belgische nationaliteit :

» 1° die, bij de vervulling van hun militaire of staatsburgerlijke plichten, het slachtoffer zijn geweest van lichamelijke schade, die het gevolg is, hetzij van verwondingen of ongevallen, hetzij van traumatismen ten gevolge van mishandelingen, of van opgedane of verergende ziekten;

» 2° die, tijdens een actie tot bescherming, redding of evacuatie van mensen in gevaar, het slachtoffer zijn geweest van de sub 1° vermelde schade.

» De personen van vreemde nationaliteit die, in het kader van een door de Belgische militaire overheid bevolen zending, het slachtoffer zijn geweest van de hierboven vermelde lichamelijke schade, onder voorwaarden vermeld sub 2°, kunnen het voordeel bekomen van de gecoördineerde wetten op de vergoedingspensioenen onder de in die wet voor de vreemdelingen bepaalde voorwaarden. »

Onderhavig amendement streeft dus een viervoudig doel na, te weten :

1° Het overnemen uit de gecoördineerde wetten op de vergoedingspensioenen van het begrip van de vervulling van de militaire of staatsburgerlijke plichten in oorlogstijd;

2° De weglatting van de omschrijving « mishandelingen door autochtone bevolking »;

3° De uitbreiding van het voordeel van het ontwerp tot de vreemdelingen die bij het vervullen van een opdracht op bevel van de Belgische militaire overheid,

Cet article limite, d'autre part, la sphère d'application du projet aux territoires de la République du Congo (Léopoldville), du Rwanda et du Burundi.

En conséquence, le projet sera également applicable aux faits dommageables survenus sur le territoire du Katanga. Il est nécessaire de mentionner la capitale « Léopoldville » entre parenthèses, afin d'éviter toute confusion avec l'ancienne Afrique Équatoriale Française qui, actuellement, porte également le nom de « République du Congo ».

**

L'article premier est adopté à l'unanimité.

Art. 2.

Cet article désigne les bénéficiaires : les personnes de nationalité belge. Il détermine la nature des dommages et précise les circonstances dans lesquelles ils doivent avoir été encourus. L'article 2 détermine encore que les pensions d'invalidité octroyées seront calculées sur la base du montant prévu pour les blessés de guerre.

Cet article a donc une portée sensiblement plus large que l'article 3, qui ne concerne que les militaires. Un officier belge blessé au cours d'une opération de sauvetage pourra donc invoquer l'article 2, s'il n'a pas agi en service commandé.

**

Amendement de M. Saintrain (Doc. n° 389/2).

Cet amendement tend à remplacer le texte de l'article en question par ce qui suit :

« Le bénéfice des lois coordonnées sur les pensions de réparation est étendu aux personnes de nationalité belge :

» 1° qui, dans l'exercice du devoir militaire ou civique, ont été victimes de dommages physiques qui sont la conséquence soit de blessures ou d'accidents soit de traumatismes résultant de sévices ou de maladies contractées ou aggravées;

» 2° qui, au cours d'une action tendant à la protection, au sauvetage ou à l'évacuation de personnes en danger, ont été victimes de dommages physiques spécifiés sub 1°.

» Les personnes de nationalité étrangère qui, dans le cadre d'une mission ordonnée par l'autorité militaire belge, auront été victimes des dommages physiques ci-dessus mentionnés, dans les circonstances reprises au 2° pourront bénéficier des lois coordonnées sur les pensions de réparation dans les conditions fixées en ces lois pour les étrangers. »

Le présent amendement vise donc un quadruple but, à savoir :

1° Reprendre dans les lois coordonnées sur les pensions de réparation la notion de l'accomplissement du devoir militaire ou civique en temps de guerre;

2° Supprimer la notion de « sévices exercés par les autochtones »;

3° Etendre le bénéfice du projet aux étrangers qui, exerçant une mission sur ordre de l'autorité militaire belge, ont été victimes de dommages physiques au cours d'une

lichamelijke schade hebben opgelopen tijdens een actie tot bescherming, evacuatie of redding van mensen in gevaar;

4° Tenslotte strekt het amendement er nog toe het begrip « ziekte » in de tekst te verwerken.

**

A. — De auteur van het amendement meent dus dat de tekst van artikel 2 aan nauwkeurigheid zou winnen, zo er een onderscheid moest worden gemaakt tussen de slachtoffers van de militaire plicht enerzijds en de slachtoffers van de staatsburgerlijke plicht anderzijds. Dit onderscheid is trouwens conform de tekst van het eerste artikel van de samengeschakelde wetten op de vergoedingspensioenen.

De Minister, adjunct voor Financiën, meent dat het invoeren van het onderscheid waarvan sprake het toepassingsveld van het ontwerp in overdreven mate zal verruimen.

Zo het waar is dat het eerste artikel van onze wetgeving op de vergoedingspensioenen het begrip « staatsburgerlijke plicht » voorziet, dan mag niet uit het oog worden verloren dat artikel 2 van dezelfde wet in een beperkende opsomming precies bepaalt welke burgers aangezien kunnen worden als oorlogsgetroffenen in de brede zin van het woord. Dit zijn o.m. de gemobiliseerde chauffeurs te velde. De categorie van de eigenlijke burgerlijke oorlogsslachtoffers is dus volkomen uitgesloten.

Volgens het besproken amendement dat de geest van het eerste artikel van onze wetgeving overneemt zonder rekening te houden met artikel 2, zou het ontwerp toepasselijk worden op alle ambtenaren en beambten die bij het vervullen van hun taak lichamelijke schade hebben opgelopen. Volgens de precedenten van onze wetgeving is dergelijke zienswijze volkomen onaanvaardbaar. Derhalve doet men best zich te houden aan de tekst van het ontwerp die toepasselijk zal zijn op de ambtenaar of agent die het oorzakelijk verband kan aantonen tussen het lichamelijk letsel dat hij heeft opgelopen en de actie tot evacuatie, redding of bescherming van personen in nood. Terloops wezen gezegd dat het vaststellen van het al of niet aanwezig zijn van dit oorzakelijk verband aan de appreciatie van de terzake bevoegde commissie zal worden overgelaten.

Vanzelfsprekend zal het ontwerp niet toepasselijk zijn op de magistraat die vrijwillig zijn ambt is blijven waarnemen en die ter zitting b.v. werd neergeschoten. Deze opvatting ligt trouwens helemaal in de lijn van onze wetgeving terzake waarbij voor burgers een mobilisatiebevel vereist is m.a.w. waarbij men *verplicht* is geweest positief en handelend op te treden ter verdediging van het land.

Hetzelfde lid meent er de Minister toch te mogen op wijzen dat de tekst van het artikel onnauwkeurig is. Ten bewijs hiervan haalt hij het verslag van de Senaatscommissie aan waarbij wordt gezegd dat het begrip bescherming ook de handhaving van de orde omvat. Het geldt hier dus een zeer ruim begrip dat tot uiteenlopende interpretaties aanleiding kan geven.

Volgens de Minister is de tekst en de interpretatie welke eraan werd gegeven niet zo onnauwkeurig dat hij aanleiding zou kunnen geven tot een verkeerde toepassing.

Zo zal een in functie gebleven burgemeester, die op straat werd neergeschoten, niet in aanmerking kunnen komen voor de toepassing van dit ontwerp. Artikel 2 zal echter wel toepasselijk zijn, zo hij werd gedood terwijl hij als hoofd van de politie de orde trachtte te herstellen.

action tendant à la protection, au sauvetage ou à l'évacuation de personnes en danger;

4° Enfin, l'amendement tend également à insérer dans le texte la notion de « maladie ».

**

A. — L'auteur de l'amendement estime donc que le texte de l'article 2 gagnerait en précision si une distinction était faite entre les victimes du devoir militaire, d'une part, et les victimes du devoir civique, d'autre part. Cette distinction est d'ailleurs conforme au texte de l'article premier des lois coordonnées sur les pensions de réparation.

Le Ministre, adjoint aux Finances, estime que l'instauration de la discrimination en question élargirait exagérément le champ d'application du présent projet.

S'il est vrai que l'article premier de notre législation sur les pensions de réparation prévoit la notion de « devoir civique » il ne peut être perdu de vue que l'article 2 de la même loi contient l'énumération restrictive des citoyens pouvant être considérés comme des victimes civiles de la guerre, au sens large du terme. Il en est notamment ainsi des chauffeurs mobilisés. La catégorie des victimes civiles, au sens propre de l'expression, est donc entièrement exclue.

En vertu de l'amendement actuellement en discussion, lequel reprend les conceptions figurant à l'article premier de notre législation sans s'occuper de l'article 2, le présent projet deviendrait applicable à tous les fonctionnaires et agents ayant, dans l'accomplissement de leur tâche, encouru un dommage corporel. Or, les précédents législatifs rendent parfaitement inacceptable une telle manière de voir. Il est dès lors préférable de s'en tenir au texte du projet, celui-ci s'appliquant au fonctionnaire ou à l'agent qui sera à même de fournir la preuve de la relation de cause à effet entre le dommage physique qu'il aura subi et son action en vue de l'évacuation, du sauvetage ou de la protection de personnes en danger. Qu'il nous soit permis de dire en passant que la Commission compétente se verra confier le soin d'apprécier s'il y a ou non relation de cause à effet.

Le présent projet, il va sans dire, ne sera pas applicable au magistrat ayant, volontairement, continué d'assumer ses fonctions et ayant, par exemple, été abattu en cours d'audience. Une telle conception est d'ailleurs parfaitement conforme à notre législation sur la matière, en vertu de laquelle un ordre de mobilisation est nécessaire en ce qui concerne le civil, c'est-à-dire qu'il y ait eu *obligation* de meiter une action positive en vue de la défense du pays.

Ce même membre croit cependant pouvoir attirer l'attention du Ministre sur l'imprécision du texte de cet article. A l'appui de son affirmation, il cite le passage du rapport de la Commission sénatoriale où il est dit que la notion « protection » englobe également le maintien de l'ordre. Il s'agit donc ici d'une notion très large et susceptible d'interprétations divergentes.

Le Ministre estime que le texte et l'interprétation qui lui est donnée ne sont pas d'une imprécision telle qu'elle puisse donner lieu à une application erronée.

Le présent projet ne pourrait, par exemple, s'appliquer au cas d'un bourgmestre qui serait resté en fonctions et qui aurait été abattu en pleine rue. L'article 2 lui serait toutefois applicable s'il avait été tué alors qu'il s'efforçait de rétablir l'ordre en sa qualité de chef de la police.

B. — Krachtens de tekst van het ontwerp moeten alleen de traumatismen, niet de verwondingen en ongevallen, het gevolg zijn van mishandelingen door autochtonen.

Volgens de auteur van het amendement is dit onderscheid onaanvaardbaar. Billijkheidshalve zou men derhalve de woorden « mishandelingen door autochtonen » moeten weglaten.

De Minister, adjunct voor Financiën, wijst er op dat men terzake zoveel mogelijk in de lijn van onze wetgeving is willen blijven. Welnu in de gecoördineerde wetten komen de slachtoffers van traumatismen slechts in aanmerking voor een oorlogspensioen, op voorwaarde dat deze traumatismen het gevolg zijn geweest van mishandelingen door de vijand. Voor kwetsuren of verwondingen evenwel wordt geen beperkende voorwaarde bepaald.

Terloops wijst de Minister er nog op dat het begrip « autochtoon » al diegenen omvat die in Kongo wonen, zelfs indien zij de Kongolese nationaliteit niet bezitten. In de oorspronkelijke tekst werd trouwens de notie « inlanders » gebruikt, begrip dat nauwkeuriger de bedoeling van de Regering weergeeft.

Volgens verscheidene leden loopt de vergelijking met onze wetgeving mank. Onze wetgeving voorziet en veronderstelt een oorlogstijd. Voor de gebeurtenissen in Kongo geldt dit natuurlijk niet.

Volgens een ander lid is de definitie welke de Minister aan het begrip « autochtoon » geeft misleidend en strookt het niet met de betekenis die normaal aan dit begrip wordt gegeven.

De Minister belooft deze kwestie nader te zullen onderzoeken. Eventueel zal hij voorstellen de tekst terzake te wijzigen.

C. — De auteur van het amendement waarvan hierboven sprake was, wijst er vervolgens de Commissie op dat krachtens het ontwerp n° 644 (1959-1960) de lichamelijke schade die het gevolg is van een ziekte waarvan het uitbreken rechtstreeks veroorzaakt werd door een actie tot bescherming zou dienen vergoed te worden overeenkomstig artikel 10, § 2, van de gecoördineerde wetten op de vergoedingspensioenen.

Hoe eigenaardig het ook moge lijken, wordt met het begrip « ziekte » in het huidig ontwerp geen rekening meer gehouden.

De Minister, adjunct voor Financiën, heeft er in principe niets tegen dat dit verzuim zou worden hersteld. Om een onbezonnene uitbreiding te voorkomen zal het echter nodig zijn de tekst zo restrictief mogelijk op te stellen.

Hij belooft dan ook naar een passende formule uit te kijken.

D. — Tenslotte meent de auteur van het amendement dat het voordeel van de samengeordende wetten op de vergoedingspensioenen zou dienen uitgebreid te worden tot de vreemdelingen die bij het vervullen van een opdracht op bevel van de Belgische militaire overheid, lichamelijke schade hebben geleden tijdens een actie tot bescherming, evacuatie of redding. Op grond van de gegevens waarover de auteur van het amendement beschikt, zou deze tekstdwijziging slechts één enkel geval betreffen, te weten een Frans onderdaan die te Elisabethstad door de Belgische militaire overheid werd gemobiliseerd en die tijdens het vervullen van zijn opdracht door een kogel werd getroffen.

Billijkheidshalve en vermits de Franse Staat weigert tussen te komen, zou zijn inziens het voordeel van het huidige ontwerp aan deze totaal verlamde persoon moeten worden toegekend.

De Minister, adjunct voor Financiën, vreest dat de voorgestelde tekst van het amendement veel te ruim is en zal

E. — Seuls les traumatismes, et non les blessures ou les accidents, doivent, en vertu du texte du projet, nécessairement résulter de sévices exercés par les autochtones.

L'auteur de l'amendement ne peut admettre cette distinction. Par souci d'équité, il conviendrait, dès lors, de supprimer les mots « sévices exercés par les autochtones ».

Le Ministre, adjoint aux Finances, répond qu'en la matière on s'est efforcé de rester autant que possible dans la ligne de notre législation. Or, dans le régime des lois coordonnées, les victimes de traumatismes ne peuvent prétendre à une pension de guerre que si ces traumatismes résultent de sévices exercés par l'ennemi. Mais pour les blessures ou lésions, il n'est prévu aucune condition limitative.

Le Ministre signale incidemment que la notion d'« autochtones » couvre tous les habitants du Congo, même s'ils n'ont pas la nationalité congolaise. Dans le texte original, il était d'ailleurs fait mention d'« indigènes », cette notion rendant avec plus de précision l'intention du Gouvernement.

Plusieurs membres estiment que la comparaison avec notre législation pêche par la base. Notre législation prévoit et suppose le temps de guerre. Il n'en est évidemment pas de même pour les événements du Congo.

Un autre membre estime que la définition que le Ministre donne de la notion d'« autochtone » peut induire en erreur; à son avis, cette définition ne correspond pas à la signification généralement attachée à cette notion.

Le Ministre promet d'examiner de près cette question. Le cas échéant, il proposera de modifier le texte visé.

C. — L'auteur de l'amendement dont il est question ci-dessus attire l'attention de la Commission sur le fait qu'en vertu du projet n° 644 (1959-1960), les dommages physiques qui sont la conséquence d'une maladie dont l'écllosion a été causée directement par une action tendant à la protection devraient être indemnisés conformément à l'article 10, § 2, des lois coordonnées sur les pensions de réparation.

Très paradoxalement, le projet actuel ne tient plus compte de la notion de « maladie ».

Le Ministre, adjoint aux Finances, ne s'oppose pas en principe à ce que cette lacune soit comblée. Mais il conviendra de rédiger le texte dans un sens aussi restrictif que possible, afin d'éviter toute extension inconsidérée.

C'est pourquoi il promet de rechercher une formule adéquate.

D. — Enfin, l'auteur de l'amendement estime que le bénéfice des lois coordonnées sur les pensions de réparation devrait être étendu aux étrangers qui, exerçant une mission sur ordre de l'autorité militaire belge, ont été victimes de dommages physiques au cours d'une action tendant à la protection, à l'évacuation ou au sauvetage. Selon les données dont dispose l'auteur de l'amendement, cette modification de texte ne concerne qu'un seul cas, à savoir un ressortissant français, mobilisé à Elisabethville par l'autorité militaire belge, et qui a été touché d'une balle pendant l'exécution de sa mission.

Etant donné que l'Etat français refuse d'intervenir, l'équité exigerait selon lui que cette personne, complètement paralysée, bénéficie des avantages prévus par le présent projet.

Le Ministre, adjoint aux Finances, craint que le texte de l'amendement ne soit beaucoup trop large sous ce rapport

kunnen ingeroepen worden door alle Kongolezen die gembiliseerd werden door de Belgische militaire overheid.

Vermits de auteur slechts één geval op het oog heeft ware het best dat deze kwestie door een afzonderlijk ontwerp zou worden geregeld. Het zou hier geen innovatie gelden. Bij de wet van 29 maart 1953 werd immers aan Mevrouw Thys, weduwe van de heer Van der Poorten een jaarlijks en levenslang pensioen toegekend.

**

De stemming over het amendement van de heer Saintraint alsmede over het artikel werd *aangehouden*.

**

Na onderzoek en ten einde tegemoet te komen aan de hierboven sub littera's B en C gemaakte opmerkingen, werd door de Regering voorgesteld (*Stuk n° 389/3*) de tekst van artikel 2 te wijzigen als volgt :

« Art. 2. — Het voordeel van de gecoördineerde wetten op de vergoedingspensioenen wordt uitgebreid tot de personen van Belgische nationaliteit die tijdens een actie tot bescherming, redding of evacuatie van mensen in gevaar, het slachtoffer zijn geweest hetzij van verwondingen of ongevallen, hetzij van traumatismen tengevolge van mishandelingen door de autochtone bevolking, hetzij van ziekten waarvan het ontstaan rechtstreeks door deze actie werd veroorzaakt.

» Worden gelijkgesteld met leden van de autochtone bevolking de personen van Afrikaanse afkomst, die de gebieden bewonen die in het eerste artikel worden bedoeld, sinds een datum, die voorafgaat aan 1 juli 1960.

» Voor de aldus opgelopen lichamelijke schade worden de genieters van de uitbreiding der wetgeving, die in het eerste artikel wordt voorzien, vergoed overeenkomstig artikel 10, § 2, van de samengeordende wetten op de vergoedingspensioenen. »

Aldus worden de voordelen van het ontwerp uitgebreid tot de ziekten waarvan het uitbreken veroorzaakt werd door een actie tot bescherming, redding of evacuatie.

Duidelijkheidshalve wordt verder bepaald dat het voordeel van de gecoördineerde wetten op de vergoedingspensioenen wordt toegekend ingeval van traumatismen die het gevolg zijn van mishandelingen niet alleen door de autochtone bevolking maar tevens door iedere persoon van Afrikaanse afkomst die Congo, Rwanda of Burundi bewoont van vóór 1 juli 1960.

In navolging van onze wetgeving wordt er dus nog steeds een zeker onderscheid behouden tussen de verwondingen en ongevallen enerzijds en de traumatismen anderzijds.

Een lid kan deze ongelijke behandeling moeilijk aanvaarden.

Een Belg die gekwetst werd door de U.N.O.-troepen onder de voorwaarden in artikel 2 voorzien, komt in aanmerking voor de toepassing van het ontwerp, onder voorbehoud natuurlijk van het bepaalde in artikel 6.

Zo dezezelfde persoon het slachtoffer zou geworden zijn van traumatismen tengevolge van mishandelingen door dezelfde U.N.O.-troepen zou hij volkommen van de toepassing van het ontwerp uitgesloten zijn.

Dit lijkt weinig logisch.

Hij verklaart echter niet te zullen aandringen; de kwestie vertoont trouwens slechts belang voor een tweetal gevallen.

**

et qu'il ne puisse être invoqué par tous les Congolais mobilisés par l'autorité belge.

Etant donné que l'auteur ne vise qu'un seul cas, il serait préférable de régler cette question par un projet distinct. Une telle procédure ne constituerait pas une innovation. La loi du 29 mars 1953 a en effet accordé une pension annuelle viagère à Mme Thys, veuve de M. Van der Poorten.

**

Le vote sur l'amendement de M. Saintraint ainsi que sur l'article a été réservé.

**

Après examen et afin de tenir compte des observations formulées ci-dessus sous les litteras B et C, le Gouvernement a proposé (*Doc. n° 389/3*) de modifier le texte de l'article 2 comme suit :

« Art. 2. — Le bénéfice des lois coordonnées sur les pensions de réparation est étendu aux personnes de nationalité belge qui, au cours d'une action tendant à la protection, au sauvetage ou à l'évacuation de personnes en danger, ont été victimes soit de blessures ou d'accidents, soit de traumatismes résultant de sévices exercés par les autochtones, soit de maladies dont l'éclosion a été causée directement par cette action.

» Sont assimilées aux autochtones, les personnes d'origine africaine habitant les territoires visés à l'article premier, depuis une date antérieure au 1er juillet 1960.

» Pour les dommages physiques ainsi encourus, les bénéficiaires de l'extension de la législation, prévue à l'article premier, sont indemnisés conformément à l'article 10, § 2, des lois coordonnées sur les pensions de réparation. »

Ainsi les avantages du projet sont étendus au malades dont l'éclosion a été causée par une action de protection, de sauvetage ou d'évacuation.

Pour plus de clarté, il est stipulé en outre que le bénéfice des lois coordonnées sur les pensions de réparation est accordé en cas de traumatismes résultant de sévices exercés non seulement par les autochtones, mais également par chaque personne d'origine africaine qui habitait le Congo, le Rwanda ou le Burundi avant le 1er juillet 1960.

A l'instar de cette législation, une certaine distinction est encore maintenue entre les blessures et les accidents, d'une part, et les traumatismes, d'autre part.

Un membre ne peut admettre que difficilement cette différence de traitement.

Un Belge, blessé par les troupes de l'O.N.U. *dans les conditions prévues par l'article 2*, peut bénéficier des avantages accordés par le projet de loi, évidemment sous réserve des dispositions prévues à l'article 6.

Si cette même personne avait été victime de traumatismes résultant de sévices exercés par les mêmes troupes de l'O.N.U., elle serait complètement exclue du bénéfice du projet.

Cette conclusion semble peu logique.

Toutefois, il déclare ne pas vouloir insister; d'ailleurs, cette question n'intéresse que deux cas.

**

Alvorens tot de stemming over te gaan verklaart de Minister, adjunct voor Financiën, formeel dat het geenszins in de bedoeling van de Regering ligt de lichamelijke schade te vergoeden welke zou veroorzaakt geweest zijn door de U.N.O.-troepen. De bij artikel 2 bepaalde voorwaarden dienen aanwezig te zijn opdat het ontwerp toepasselijk zou zijn. Moest nu in laatstgenoemde veronderstelling, en voor zover het kwetsuren, ongevallen of ziekten geldt, de U.N.O. terzake tot schadeloosstelling overgaan, dan zal krachtens artikel 6 de Belgische Staat gesubrogeerd worden in de rechten van de betrokkenen (zie verder).

**

Het door de Regering gewijzigde artikel 2 werd vervolgens eenparig aangenomen.

Art. 3.

Dit artikel is van toepassing op de militairen van het leger uit het moederland die hun standplaats hadden in Congo. Naast de vergoedingspensioenen die hun krachtens de wet van 9 maart 1953 worden toegekend, wordt er thans voorgesteld hun ook het bij artikel 10, § 2, bedoelde bedrag te verlenen voor schade als gevolg van oorlogsfeiten.

**

Amendement van de heer Saintrain (Stuk n° 389/2).

Volgens de auteur van het amendement is de tekst van artikel 3 volkomen overbodig. Het is immers zo dat de militairen van het moederlandse leger alle Belgen zijn en tot de categorie behoren van de slachtoffers, die uitdrukkelijk vermeld zijn in artikel 2.

De Minister, adjunct voor Financiën, herhaalt nogmaals dat de wet van 9 maart 1953 bepaalt dat de schadelijke feiten overkomen in vredetijd, onder toepassing vallen van de wetsbepalingen inzake vergoedingspensioenen. De militairen van het leger uit het moederland zijn door deze bepaling gedekt. Het artikel van het huidig ontwerp daarentegen heeft ten doel hun onder sommige voorwaarden het genot van het meest verheven pensioentarief te verzekeren.

Deze afwijking van de normale regel moet veiligheidshalve duidelijk worden gepreciseerd. Wat er ook van zij, artikel 3 zal toepasselijk zijn op alle Belgische militairen die, belast met het handhaven van de orde, lichamelijke schade hebben opgelopen, zoals bepaald in artikel 2.

De stemming over het amendement en over het artikel wordt aangehouden.

**

Tijdens een volgende vergadering trekt de heer Saintrain zijn amendement in. De door de Regering op artikelen 2 en 4 ingediende amendementen schenken hem immers voldoening.

**

Artikel 3 wordt eenparig aangenomen.

Art. 4.

Het eerste lid van artikel 4 van het ontwerp bepaalt dat de bij de wet van 11 juli 1960 voorziene verhoging toepasselijk zal zijn op de pensioenen van de weduwen en wezen van de bij artikelen 2 en 3 bedoelde personen.

Avant de passer au vote, M. le Ministre, adjoint aux Finances, déclare formellement que le Gouvernement n'a nullement l'intention d'indemniser les dommages physiques causés par les troupes de l'O.N.U. Les conditions prévues à l'article 2 doivent être remplies pour que le projet soit applicable. Si, dans cette dernière hypothèse et pour autant qu'il s'agisse de blessures, d'accidents ou de maladies, l'O.N.U. procérait à l'indemnisation en question, l'Etat belge serait, en vertu de l'article 6, subrogé aux droits des intéressés (voir plus loin).

**

Ensuite l'article 2, modifié par le Gouvernement, a été adopté à l'unanimité.

Art. 3.

Cet article s'applique aux militaires de l'armée métropolitaine qui étaient stationnés au Congo. En dehors des pensions de réparation qui leur sont allouées en vertu de la loi du 9 mars 1953, il est proposé de leur octroyer également le montant prévu à l'article 10, § 2, pour les dommages résultant de faits de guerre.

**

Amendement de M. Saintrain (Doc. n° 389/2).

L'auteur de l'amendement estime que l'article 3 est absolument superflu, les militaires de l'armée métropolitaine étant tous belges et rentrant dans la catégorie des victimes explicitement mentionnées à l'article 2.

Le Ministre, adjoint aux Finances, répète une nouvelle fois que la loi du 9 mars 1953 prévoit que les faits dommageables survenus en temps de paix tombent sous l'application des dispositions légales en matière de pensions de réparation. Les militaires de l'armée métropolitaine sont couverts par cette disposition. L'article de l'actuel projet, par contre, est destiné à leur assurer, sous certaines conditions, le bénéfice du taux de pension le plus élevé.

Pour plus de sûreté, il convenait de circonscrire nettement cette dérogation à la règle normale. L'article 3 sera, quoiqu'il en soit, applicable à tous les militaires qui, alors qu'ils étaient chargés du maintien de l'ordre, auront encouru des dommages physiques, comme le dit l'article 2.

Le vote sur l'amendement et sur l'article sont réservés.

**

Au cours de la réunion suivante, M. Saintrain retira son amendement. Les amendements aux articles 2 et 4, présentés par le Gouvernement, lui donnent en effet satisfaction.

**

L'article 3 est adopté à l'unanimité.

Art. 4.

Le premier alinéa de l'article 4 du projet dispose que l'augmentation prévue par la loi du 11 juillet 1960 sera applicable aux pensions des veuves et orphelins de personnes visées aux articles 2 et 3.

De tweede alinea verzekert het toekennen van de kosteloze medische en pharmaceutische verzorging aan de wezen (art. 59 van de gecoördineerde wetten).

**

Amendement van de heer Saintrain (Stuk nr 389/2).

Volgens de auteur kan de redactie van artikel 4 verwarring stichten temeer daar in het Senaatsverslag wordt gezegd dat « sommige bepalingen van de gecoördineerde wetten toepasselijk zullen zijn op de weduwen en wezen ».

Daar dit blijkbaar de bedoeling niet is van de wetgever dient duidelijk te worden gepreciseerd dat het voordeel van de gecoördineerde wetten toepasselijk zal zijn op de rechthebbenden waaronder niet alleen worden verstaan de weduwen en wezen, maar tevens de *ascendanten* van de in artikelen 2 en 3 bedoelde personen, waarvan in de tekst nergens uitdrukkelijk melding wordt gemaakt.

De verwijzing naar artikel 59 ten voordele van de wezen is verder totaal overbodig, vermits alle voor deze categorie personen geldende bepalingen van de gecoördineerde wetten op hen toepasselijk zullen zijn.

Volgens de Minister, adjunct voor Financiën, is de referentie naar artikel 59 noodzakelijk daar het hier gaat om een supplementaire gunst. Ook de verwijzing naar de wet van 11 juli 1960 is logisch. De weduwen en wezen van militairen die uit hoofde van in vredetijd opgelopen lichamelijke schade zijn overleden, zijn inderdaad normaal van de bij deze wet voorziene verhoging uitgesloten.

Abstractie gemaakt van deze bijzondere bepalingen is het natuurlijk vanzelfsprekend dat de bepalingen van de gecoördineerde wetten in hun geheel toepasselijk zullen zijn op de rechthebbende van de personen die lichamelijke schade onder de in artikel 2 bepaalde voorwaarden hebben opgelopen, dus ook voor de *ascendanten*.

De stemming over het amendement alsmede over het artikel wordt aangehouden.

**

Ten einde alle twijfel weg te nemen werd tijdens een volgende vergadering door de Regering een nieuwe tekst voorgesteld die luidt als volgt :

« Art. 4. — Het voordeel van de gecoördineerde wetten op de vergoedingspensioenen wordt eveneens verstrekt aan de rechthebbenden van de genieters der uitbreiding van de wetgeving, die voorzien wordt in artikel 2, eerste lid.

» Het eerste artikel, § 1, A, van de wet van 11 juli 1960 is van toepassing op de pensioenen van de weduwen en de wezen der genieters van de artikelen 2 en 3.

» Dezelfde wezen zullen bovendien het voordeel van het bepaalde in artikel 59 van de samengeordende wetten op de vergoedingspensioenen mogen genieten. »

**

De auteur van het hogervernoemd amendement verklaart genoegen te nemen met deze nieuwe tekst en trekt zijn amendement in.

**

Het door de Regering gewijzigd artikel 4 wordt vervolgens eenparig aangenomen.

Art. 5.

Dit artikel bepaalt de data waarop de pensioenen een aanvang nemen.

Het werd eenparig aangenomen.

Le second alinéa assure l'octroi de soins médicaux et pharmaceutiques gratuits aux orphelins (art. 59 des lois coordonnées).

**

Amendement de M. Saintrain (Doc. n° 389/2).

La façon dont est rédigé l'article 4, de l'avis de l'auteur de l'amendement, crée une équivoque, d'autant plus que dans le rapport du Sénat il est dit : « aux veuves et orphelins s'appliquent certaines dispositions des lois coordonnées ».

Cette interprétation restrictive n'étant manifestement pas voulue par le législateur, il y aurait lieu de préciser nettement que bénéficieront des avantages résultant des lois coordonnées tous les ayants droit, cette notion englobant non seulement les veuves et les orphelins, mais aussi les descendants — dont il n'est nulle part fait mention dans le texte — des personnes visées aux articles 2 et 3.

La référence à l'article 59, faite en faveur des orphelins, est plutôt superflue, du fait que toutes les dispositions des lois coordonnées jouant en faveur de cette catégorie de personnes leur seront applicables.

La référence à l'article 58 est, de lavis du Ministre, adjoint aux Finances, indispensable du fait qu'il s'agit d'une faveur supplémentaire. La référence à la loi du 11 juillet 1960 est également conforme à la logique. En effet, les veuves et orphelins décédés à la suite de dommages physiques encourus en temps de paix sont, habituellement, exclus du bénéfice de la majoration prévue par la présente loi.

Abstraction faite de ces dispositions particulières, il va naturellement de soi que les dispositions des lois coordonnées seront applicables dans leur ensemble aux ayants droit (et donc aux descendants) des personnes qui ont encouru des dommages physiques dans les conditions déterminées à l'article 2.

Le vote sur cet amendement ainsi que sur l'article est réservé.

**

Afin de dissiper les doutes, le Gouvernement a proposé, à une réunion suivante, un nouveau texte, libellé comme suit :

« Art. 4. — Le bénéfice des lois coordonnées sur les pensions de réparation est également assuré aux ayants droit des bénéficiaires de l'extension de la législation, prévue à l'article 2, alinéa premier.

» L'article premier, § 1, A, de la loi du 11 juillet 1960 est applicable aux pensions des veuves et orphelins des bénéficiaires des articles 2 et 3.

» Les mêmes orphelins pourront en outre bénéficier des dispositions de l'article 59 des lois coordonnées sur les pensions de réparation. »

**

L'auteur de l'amendement ci-dessus se déclare satisfait de ce nouveau texte et retire son amendement.

**

L'article 4, modifié par le Gouvernement, est ensuite adopté à l'unanimité.

Art. 5.

Cet article fixe les dates auxquelles prennent cours les pensions.

Il est adopté à l'unanimité.

Art. 6.

Onderhavig artikel verbiedt de cumul van een krachtens dit ontwerp toegekend vergoedingspensioen met een andere schadeloosstelling, die werd bekomen op grond van hetzelfde schadelijk feit.

De tekst is zo algemeen dat hij niet alleen toepasselijk is op eventuele schadeloosstellingen door de U.N.O., maar tevens op andere vergoedingen die o.m. ten privaten titel toegekend zouden worden.

Eenparig aangenomen.

**

Het gehele ontwerp werd eenparig aangenomen.

De Verslaggever,

A. FIMMERS.

De Voorzitter,

J. MARTEL.

Art. 6.

Cet article interdit le cumul d'une pension de réparation accordée en vertu du présent projet avec tout autre indemnisation obtenue en raison du même fait dommageable.

Le texte est si général qu'il n'est pas seulement applicable dans l'éventualité d'une indemnisation par l'O.N.U., mais également dans celle d'autres indemnisations pouvant notamment être accordées à titre particulier.

L'article 6 est adopté à l'unanimité.

**

Le projet dans son ensemble a été adopté à l'unanimité.

Le Rapporteur,

A. FIMMERS.

Le Président,

J. MARTEL.

TEKST

AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE.

Eerste artikel.

Deze wet is uitsluitend van toepassing op de gevolgen van schadelijke feiten die zich hebben voorgedaan, tussen 1 juli 1960 en de data die door de Koning zullen worden vastgesteld, op de grondgebieden van de Republiek Congo (Leopoldstad), van Rwanda en van Burundi.

Art. 2.

Het voordeel van de gecoördineerde wetten op de vergoedingspensioenen wordt uitgebreid tot de personen van Belgische nationaliteit die tijdens een actie tot bescherming, redding of evacuatie van mensen in gevaar, het slachtoffer zijn geweest hetzij van verwondingen of ongevallen, hetzij van traumatismen tengevolge van mishandelingen door de autochtone bevolking, hetzij van ziekten waarvan het ontstaan rechtstreeks door deze actie werd veroorzaakt.

Worden gelijkgesteld met leden van de autochtone bevolking de personen van Afrikaanse afkomst, die de gebieden bewonen die in het eerste artikel worden bedoeld, sinds een datum, die voorafgaat aan 1 juli 1960.

Voor de aldus opgelopen lichamelijke schade worden de genieters van de uitbreiding der wetgeving, die in het eerste artikel wordt voorzien, vergoed overeenkomstig artikel 10, § 2, van de samengeordende wetten op de vergoedingspensioenen.

Art. 3.

De militairen van het leger uit het moederland die hun standplaats hebben op het grondgebied van de Republiek Congo (Leopoldstad), van Rwanda en van Burundi, hebben insgelijks het genot van hetzelfde artikel 10, § 2, voor de lichamelijke schade die het gevolg is van dezelfde feiten tijdens dezelfde omstandigheden overkomen.

TEXTE

ADOPTE PAR LA COMMISSION.

Article premier.

La présente loi s'applique exclusivement aux conséquences des faits dommageables survenus, entre le 1er juillet 1960 et les dates qui seront fixées par le Roi, sur les territoires de la République du Congo (Léopoldville), du Rwanda et du Burundi.

Art. 2.

Le bénéfice des lois coordonnées sur les pensions de réparation est étendu aux personnes de nationalité belge qui, au cours d'une action tendant à la protection, au sauvetage ou à l'évacuation de personnes en danger, ont été victimes soit de blessures ou d'accidents, soit de traumatismes résultant de sévices exercés par les autochtones, soit de maladies dont l'éclosion a été causée directement par cette action.

Sont assimilées aux autochtones, les personnes d'origine africaine habitant les territoires visés à l'article premier, depuis une date antérieure au 1er juillet 1960.

Pour les dommages physiques ainsi encourus, les bénéficiaires de l'extension de la législation, prévue à l'article premier, sont indemnisés conformément à l'article 10, § 2, des lois coordonnées sur les pensions de réparation.

Art. 3.

Les militaires de l'armée métropolitaine stationnés sur le territoire de la République du Congo (Léopoldville), du Rwanda et du Burundi bénéficient également du même article 10, § 2, pour les dommages physiques qui sont la conséquence des mêmes faits, survenus au cours des mêmes circonstances.

Art. 4.

Het voordeel van de gecoördineerde wetten op de vergoedingspensioenen wordt eveneens verstrekt aan de recht-hebbenden van de genieters der uitbreiding van de wetgeving, die voorzien wordt in artikel 2, eerste lid.

Het eerste artikel, § 1, A, van de wet van 11 juli 1960 is van toepassing op de pensioenen van de weduwen en de wezen der genieters van de artikelen 2 en 3.

Dezelfde wezen zullen bovendien het voordeel van het bepaalde in artikel 59 van de samengeordende wetten op de vergoedingspensioenen mogen genieten.

Art. 5.

§ 1. De door deze wet voorziene pensioenen nemen een aanvang :

a) de eerste van de maand die volgt op het schadelijk feit of op het overlijden van het slachtoffer wanneer deze gebeurtenissen overkomen zijn vóór de bekendmaking van de wet en er binnen de drie maanden na deze bekendmaking een aanvraag werd ingediend;

b) op de door de artikelen 20 en 36 van de samengeordende wetten op de vergoedingspensioenen vastgestelde data in de andere gevallen.

§ 2. De overeenkomstig de vroegere wetgeving reeds toegekende pensioenen worden van de datum af van hun toekenning gebracht op de door de artikelen 3 en 4 van deze wet vastgestelde bedragen.

Art. 6.

Het vergoedingspensioen, door deze wet voorzien, kan niet gecumuleerd worden met een andere schadeloosstelling, die het slachtoffer of zijn recht-hebbenden gerechtig zouden zijn te bekomen op grond van hetzelfde schadelijk feit. In voorkomend geval treedt de Belgische Staat in de rechten op schadeloosstelling van het slachtoffer of van zijn recht-hebbenden ten belope der sommen betaald als vergoedingspensioenen.

Art. 4.

Le bénéfice des lois coordonnées sur les pensions de réparation est également assuré aux ayants droit des bénéficiaires de l'extension de la législation, prévue à l'article 2, alinéa premier.

L'article premier, § 1, A, de la loi du 11 juillet 1960 est applicable aux pensions des veuves et orphelins des bénéficiaires des articles 2 et 3.

Les mêmes orphelins pourront en outre bénéficier des dispositions de l'article 59 des lois coordonnées sur les pensions de réparation.

Art. 5.

§ 1. Les pensions prévues par la présente loi prennent cours :

a) le premier du mois qui suit le fait dommageable ou le décès de la victime lorsque ces événements se situent avant la publication de la loi et qu'une demande a été introduite dans les trois mois de cette publication;

b) aux dates fixées par les articles 20 et 36 des lois coordonnées sur les pensions de réparation dans les autres cas.

§ 2. Les pensions déjà accordées conformément à la législation antérieure sont portées aux taux fixés par les articles 3 et 4 de la présente loi à partir de la date de leur attribution.

Art. 6.

La pension de réparation prévue par la présente loi ne peut se cumuler avec une autre indemnisation que la victime ou ses ayants droit seraient en droit d'obtenir en raison du même fait dommageable. Le cas échéant, l'Etat belge est subrogé, à concurrence des sommes payées au titre de pensions de réparation, dans les droits à indemnisation de la victime ou de ses ayants droit.